

ЗВІТ

про гірську подорож першої категорії складності

в районі

Східного і Центрального Гірського Криму

за маршрутом

с. Синьокаменка – ск. Кок-Таш (804.3, н/к) – г. Бурма (854.7, н/к) –
г. Лівазь-Кая (872.7, 1А) – пер. Нижній Шелен (663.6, н/к) – г. Північна
Караул-Тепе (983.9, н/к) – г. Південна Караул-Тепе (913, н/к) – ск. Аю-Кая –
г. Сорі (982.7, н/к) – пер. Гору́ча (743, н/к) – ск. Побачення – пер. Алакат-Богаз
(740, н/к) – хр. Катран-Яккан-Тепе – пер. Калістон-Богаз (н/к) –
г. Хриколь (1038, н/к) – пер. Кучук-Капу – пер. Біюк-Капу – Карабі-Яйла –
г. Біла (1253, 1Б) – т/с Су-Ат – хр. Таш-Хабах – Тирке-Яйла – хр. Демерджи
(1239, н/к) – т/с Джурла – г. Ельх-Кая – пер. Ангарський (752, н/к),

з 1 лютого по 9 лютого 2003 року

керівник походу

Соколов Артем Михайлович

Зміст

1	Довідкові дані про подорож	3
2	Склад групи	6
3	Характеристика району подорожі	7
4	Характеристика маршруту	9
5	Графік руху	11
6	Опис маршруту по днях	12
7	Висотний профіль маршруту	28
8	Висновки	29
9	Спорядження	30
10	Продуктова розкладка	31

1. Довідкові дані про подорож

1. Район подорожі — Східний і Центральний Крим
2. Вид туризму — гірський
3. Категорія складності — перша
4. Кількість учасників — сім
5. Керівник — Соколов Артем Михайлович
6. Заявочні матеріали розглянула — Обласна МКК м. Києва
7. Маршрутна книжка: 02/03
8. Терміни активної частини подорожі: 01.02.2003–09.02.2003
9. Тривалість активної частини подорожі — 9 днів
10. Кількість «дньовок» — 0
11. Довжина маршруту — 105 км
12. Максимальна висота підйому — 1253 м

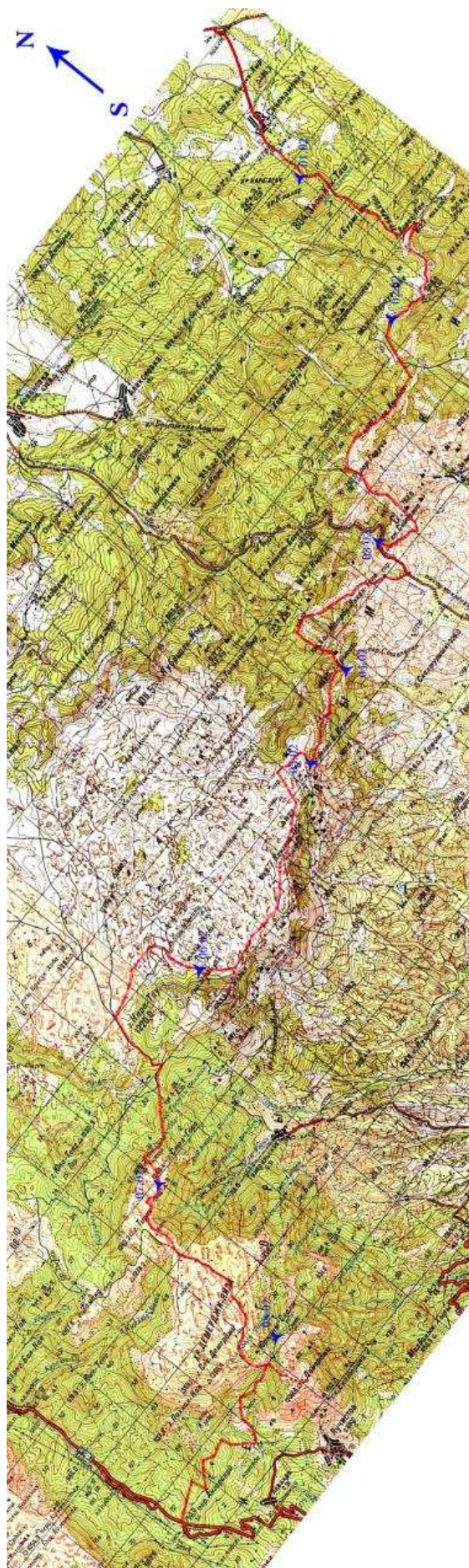
Заявлений еталонний варіант

с. Богате – т/с Поворотне – р. Солар – г. Бурма (854.7, н/к) – г. Лівась-Кая (872.7, 1А) – пер. Ниж. Шелен (663.6, н/к) – г. Північна Караул-Тепе (983.9, н/к) – г. Південна Караул-Тепе (913, н/к) – ск. Аю-Кая – г. Сорі (982.7, н/к) – пер. Горуча (743, н/к) – пер. Алікот-Богаз (670, н/к) – т/с Нижній Кок-Асан – г. Кіргуч (911, н/к) – хр. Катран-Яккан-Тепе – г. Хриколь (1038, н/к) – пер. Кучук-Капу – пер. Біюк-Капу – Карабі-Яйла – г. Біла (1253, 1Б) – прохід 2-й спуск – г. Лікон (1017.4, н/к) – т/с Ай-Алексій – г. Юкі-Тепе (1030.9, н/к) – т/пр Партизанський – ур. Тирке – г. Замана (1067.6, н/к) – г. Тирке (1283.2, н/к) – хр. Демерджи (1239, н/к) – спуск південним схилом в Долину Привидів – г. Ельх-Кая – пер. Ангарський (752, н/к) – г. Еклізі-Бурун (1527, 1Б) – т/с Басуча Поляна – г. Любка (976.8, н/к) – с. Мармурове

Довжина: 120 км

Запасний варіант маршруту

с. Синьокаменка – ск. Кок-Таш (804.3, н/к) – г. Бурма (854.7, н/к) – г. Лівась-Кая (872.7, 1А) – пер. Нижній Шелен (663.6, н/к) – г. Північна Караул-Тепе (983.9, н/к) – г. Південна Караул-Тепе (913, н/к) – ск. Аю-Кая – г. Сорі (982.7, н/к) – пер. Горуча (743, н/к) – пер. Алакат-Богаз (н/к) – хр. Катран-Яккан-Тепе – пер. Калістон-Богаз (н/к) – г. Хриколь (1038, н/к) – пер. Кучук-Капу – пер. Біюк-Капу – Карабі-Яйла – г. Біла (1253, 1Б) – прохід 2-й спуск – г. Лікон (1017.4, н/к) – т/с Ай-Алексій – г. Юкі-Тепе (1030.9, н/к) – т/пр Партизанський – ур. Тирке – г. Замана (1067.6, н/к) – г. Тирке (1283.2, н/к) – хр. Демерджи (1239, н/к) – спуск пів-

денним схилом в Долину Привидів –
г. Ельх-Кая – пер. Ангарський (752, н/к)
– г. Екклізі-Бурун (1527, 1Б) – т/с Басуча
Поляна – г. Любка (976.8, н/к) – с. Мар-
мурове – с. Зарічне
Довжина: 118 км

Маршрут, що був пройдений

с. Синьокаменка – ск. Кок-Таш (804.3, н/к) – г. Бурма (854.7, н/к) – г. Лівазь-
Кая (872.7, 1А) – пер. Нижній Шелен (663.6, н/к) – г. Північна Караул-Тепе (983.9, н/к)
– г. Південна Караул-Тепе (913, н/к) – ск. Аю-Кая – г. Сорі (982.7, н/к) – пер. Го-
руча (743, н/к) – ск. Побачення – пер. Алакат-Богаз (н/к) – хр. Катран-Яккан-Тепе
– пер. Калістон-Богаз (н/к) – г. Хриколь (1038, н/к) – пер. Кучук-Капу – пер. Біюк-
Капу – Карабі-Яйла – г. Біла (1253, 1Б) – т/с Су-Ат – хр. Таш-Хабах – Тирке-Яйла –
хр. Демерджи (1239, н/к) – т/с Джурла – г. Ельх-Кая – пер. Ангарський (752, н/к)
Довжина: 105 км. (позначений на карті червоним)

2. Склад групи

П.І.П	Нар	Туристичний досвід	Обов'язки	Контакт
Соколов Артем Михайлович	1979	4 к.с., Кавказ - участь, 2 к.с., Крим - керівництво	керівник	sokolov [at] ukr.net
Гусиніна Наталія Валеріївна	1982	2 к.с., Карпати - участь	завгосп	ngusynina [at] ukrpost.net
Козлов Захар Володимирович	1979	2 к.с., Карпати - участь, 1 к.с., Крим - керівництво	лікар	zak_har [at] mail.ru
Савчинський Богдан Дмитрович	1979	4 к.с., Кавказ - участь, 2 к.с., Крим - керівництво	фотограф	homul [at] ua.fm
Стегнієнко Тетяна Олександрівна	1982	2 к.с., Кавказ - участь	фотограф	tanuha [at] mail.ru
Кузічкін Олександр Вікторович	1974	2 к.с., Кавказ - участь	ремонтник	424-42-75
Шевченко Людмила Григорівна	1977	н/к, Крим - участь	скарбничий	ludzyk [at] ua.fm

3. Характеристика району подорожі

Географічні дані

Крим — один з головних районів проведення туристських спортивних походів в Україні — є лісовим районом середньогір'я. Гори Криму тягнуться від Севастополя до Феодосії. Розрізняють три гірські пасма: Головне з висотами 1200–1500 м, Внутрішнє з висотами 400–600 м та Зовнішнє з висотами 250–350 м. Схили пасом асиметричні: південні — круті, північні — пологі.

Західна та центральна частини Головного пасма — це майже суцільний ланцюг столових масивів — яйл. Східна частина головного пасма розділена на окремі масиви, у вапняковому матеріалі яких відбуваються інтенсивні карстові процеси.

Східний Крим і Карадаг — це гори невисокі, всього 300–500 м, але близькість моря, загостреність форм і значні перепади висот надають їм справжнього гірського вигляду.

Яйли вкриті трав'яною та чагарниковою рослинністю. На сухих південних експозиціях схилів Головного пасма та кам'янистих урвищах ростуть напівчагарники. У карстових ліжках і улоговинах росте бук, а на скельних ділянках трапляється тис ягідний і сосна кримська. Схили середньогір'я вкривають букові, дубово-букові та сосново-букові ліси. У зоні Внутрішнього та Зовнішнього пасом переважають лісостепові ландшафти з дубовим лісами, міжпасомними поздовжніми улоговинами і долинно-терасовими природними комплексами, нині переважно розораними.

Район Гірського Криму невеликий, а тому його туристське навантаження намагаються регулювати: і ставати на ночівлі дозволяється тільки на спеціально обладнаних туристських стоянках. На сьогоднішній день близько 120 природоохоронних об'єктів з обмеженим доступом. Контроль за додержанням правил покладається на лісників, які, однак, взимку не схильні до прогулянок у горах, тому в цю пору року, мабуть, не варто шокувати їх вашим бажанням прогулятися горами, тим паче що за це вам слід буде заплатити.

Кліматичні особливості району подорожі

Клімат в горах Криму помірно-континентальний, із рисами субтропічного на Південному березі. Захищений з півночі гірським бар'єром Південний берег Криму тепліший за інші його райони. Для клімат яйл характерна не надто сувора зима (середня температура січня на висоті яйл -4С, на сході — трохи холодніше), значна кількість опадів (у західній частині до 1000–1200мм за рік) та сильні вітри. Взимку на яйлі кожні дві з трьох доби спостерігаються опади у вигляді дощу та снігу. Сніг лежить з січня до кінця березня, часто бувають густі тумани.

Цікаво, що взимку основний сніговий покрив у кримських лісах може утворюватися не завдяки опадам, а через опадання інію з гілок дерев. Через туман з одночасними морозами швидкість росту таких голок інію досягає 4–5 см за добу.

Зазвичай, використовуючи на метеорологічні дані 60–80-х років, для проводити походи в Криму рекомендують у грудні і на початку лютого (у першу декаду). Нині, через помітну зміну клімату і відсутність статистичних даних однозначної відповіді про кращий час проведення походу немає. Можна лише зазначити, що взимку для погоди в Криму вже не характерна більш-менш стабільна динаміка. Можливі часті коливання як у сторону суворих континентальноподібних зимових умов, так і в

сторону по-справжньому весняної і безсніжної погоди.

Особливості зимових гірських маршрутів у Криму

Традиційно гірські походи проводяться в районах альпійських гір — молодих горотвореннях, що піднімаються вище снігової лінії та характеризуються комплексом льодовикових форм рельєфу, тобто у районах високогір'я. Хоча гірські системи України і належать до альпійської складчастості за часом горотворення, але вважаються середньовисотними і мають абсолютну висоту нижче снігової лінії, тобто не є класичними районами для гірських походів. Проводити останні тут можна лише взимку та на початку весни, коли складаються сприятливі сезонні природні умови. У цей період у горах Криму певні ділянки можуть за складністю подолання відповідати перевалам ІА та ІБ категорій складності, що і дає змогу проводити тут гірські туристські походи І–ІІ категорій складності.

У Криму обмежена різноманітність локальних та протяжних перешкод і, як правило, вони невисокої категорії складності. По багатьох перешкодах на сьогодні немає остаточна оцінка їх туристсько-спортивної складності. Є досить складні туристські перешкоди, але їх можна обійти простішими шляхами.

Під час проведення походів узимку слід враховувати, що в цю пору року природні умови тут часто нагадують ті, що характерні для складніших у туристсько-спортивному відношенні районів. У цей період у горах Криму окремі ділянки маршруту за складністю можуть прирівнюватися до категорійних ділянок, що вимагає переоцінки складності маршруту. Зимові пішохідні походи мають свої особливості, що інколи робить їх складнішими та небезпечнішими за аналогічні за складністю літні походи у високогір'ї (зимовий сніг значно відрізняється від літнього снігу високогір'я). В першу чергу це стосується погодних умов (низькі температури протягом доби, часті сильні поривчасті вітри, тумани, хурделиці, часті відлиги), характеру снігового покриву та сильно розчленованого рельєфу на порівняно невеликих ділянках маршруту. Потрібно враховувати, що, незважаючи на близькість населених пунктів, зазвичай стан групи, яка перебуває на хребті чи яйлі, мало чим відрізняється від ситуації, коли вона перебуває за десятки кілометрів від житла.

Кримські гори не є лавинонебезпечними і лавини реєструються тільки подекуди. Якщо на ділянці маршруту є ймовірність сходу лавин, необхідно мати комплект лавинного спорядження (лавинні шнури, лопата, щупи тощо) і вміти ним користуватися.

Групам, які готуються до зимового гірського походу, у підготовчий період слід також, звернути найбільшу увагу на питання орієнтування в умовах обмеженої видимості, а також на засоби та способи профілактики переохолодження і обмороження, на навчання надання долікарняної допомоги потерпілому в умовах зимового гірського походу. Перед зимовим гірським походом потрібно мати досвід проходження маршруту (або його ділянок) для поліпшення орієнтування у зимовому поході та відпрацювання шляхів аварійного сходу з маршруту.

4. Характеристика маршруту

Заявлений еталонний маршрут мав експериментальний характер — до останнього часу в Криму не існувало категорійних маршрутів з гірського туризму. Еталонний маршрут має деякі нелогічні ділянки, що і було враховано при складанні запасного варіанту маршруту. Наприклад, маршрут починається з с. Багатого, що означає тривалий рух по асфальту і ґрунтовці, а в умовах короткого зимового дня це унеможливує вихід до рельєфу в перший день походу. Також відчувається прив'язаність маршруту до відомого, класифікованого ще за радянський часів, пішохідного маршруту 2-ї категорії складності, коли маршрут проходить через старі туристські стоянки (Нижній Кок-Асан, Ай-Алексій тощо), що в весняно-літніх умовах дозволяє рухатися за маршрутом, ночуючи тільки на зазначених стоянках. Проте взимку можна не встигнути до наступної стоянки, а тому відхилення маршруту для заходу на ці стоянки не зовсім виправдані.

Наявність в маршруті двох вершин 1Б і однієї вершини 1А, які, формально кажучи, розташовані в різних географічних частинах Криму, неминуче подовжує нитку маршруту, перевищуючи необхідні для гірського походу першої категорії 100 км.

Попередні зауваження

1. Брати лижі в гірський похід за цим маршрутом не варто, оскільки ділянки, що проходять по яйлах, не тривалі.
2. Через постійні туман і мороз на всіх підвітряних кам'янистих виступах і скелях може утворюватися шар льоду.
3. Слід мати добре продуманий запасний варіант маршруту з різними варіантами припинення проходження маршруту в будь-якій його точці.
4. Використання снігоступів і не виправдане через швидку зміну характеру рельєфу і нетривалі ділянки поверхні, де вони є ефективними.
5. Як і для будь-якого іншого зимового походу доцільно мати металеві термоси (з розрахунку 1 літр на трьох чоловік, на обід)
6. Стежки в Криму часто проходять по самому краю скелястих обривів. Взимку ними краще не ходити, оскільки через часті відлиги вони перетворюються на жолоби з льодом.
7. Бажано мати не менше 1–2 пар лижних палок на випадок глибокого снігу.
8. Льодоруби необхідно мати всім членам групи, хоча вони знадобляться нечасто.
9. Якщо планується готувати їжу на вогнищі, слід мати бензин, або інший радикальний засіб для розведення вогнищ. Таблетки сухого спирту та подібне можуть виявитися неефективними.

Погода на маршруті

Дата	Погода
01.02.2003	Низька, суцільна хмарність на висоті близько 600 м. Без опадів. Видимість нижче хмарності — 3–4 км.
02.02.2003	Туман, що постійно згущувався. Сніг з 7:30. Видимість залежно від висоти — 30–300 м. Вночі — сильний снігопад.
03.02.2003	Туман. Видимість, починаючи з висоти 700 м — 20–50 м. Нижче цієї висоти — видимість до моря.
04.02.2003	Суцільний туман. Опади у вигляді снігу. Видимість — 20–30 м.
05.02.2003	Суцільний туман. Опади у вигляді снігу. Видимість — 20–30 м.
06.02.2003	До 13-ї години ясно, висока хмарність. Після 13-ї — туман. Без опадів.
07.02.2003	Ясно до 11-ї години, пізніше — густий туман. Без опадів.
08.02.2003	До 10-ї ранку ясно, потім — дуже густий туман. Опади в другій половині дня. Видимість — 7–15 м.
09.02.2003	Густий туман із самого ранку. Сніг, а починаючи з 800 м і нижче — дощ.

5. Графік руху

Дата	N	Відрізок маршруту	Км	Час	Характер шляху	Метеоумови
01.02	1	Сімферополь - поворот на Синьо-ку поворот - с. Синьокаменка с. Синьокаменка - джерело джерело - стоянка	3.0 1.5 1.5	1 г. 10 хв. 1 г. 15 хв. 1 г.	асфальт грунтова дорога повз паркан, без стежки грунтовка нагору	висока хмарність — // — — // — слабкий туман
02.02	2	мпн - Кок-Таш Кок-Таш - Бурма Бурма - Лівазь-Кая Лівазь-Кая - Нижній Шелен Нижній Шелен - г. Караул-Тепе	2.4 2.1 2.5 2.6 1	1 г. 15 хв. 40 хв. 2 г. 1 г. 30 хв. 1 г.	грунтовка, по азимуту грунтовка грунтовка і стежка стежка — // —	сніг, сильний туман — // — — // — — // — — // —
03.02	3	мпн - пам'ятник на г. Берлюк пам. - пер. Верхній Шелен Верхній Шелен - Півд. Караул-Тепе Південна Караул-Тепе - г. Сорі Сорі - пер. Горуча Горуча - ск. Побачення Побачення - дж. Котла	0.8 1.2 1.3 4.4 1.8 1.2 2.5	40 хв. 30 хв. 2 г. 1 г. 45 хв. 45 хв. 55 хв. 1 г. 30 хв.	засніжена грунтова дорога — // — без стежки, по лісу стежка по хребту стежка, грунтовка стежка по крутому схилу стара грунтова дорога вниз	туман — // — — // — — // — — // — прояснення — // —
04.02	4	мпн - переправа через р. Уксут Уксут - кінець виноградників халуца - пер. Алакат-Богаз Алакат-Богаз - пер. Калістон Калістон - оглядовий майданчик	2.7 0.8 3.8 2.8 0.5	20 хв. 30 хв. 2 г. 35 хв. 2 г. 20 хв.	асфальт дорога в обхід виноградників грунтовка нагору стежка, по азимуту стежка	туман — // — — // — туман, сніг — // —
05.02	5	мпн - г. Хриколь Хриколь - пер.Кучук-Капу Кучук-Капу - пер. Біюк-Капу	0.4 1.3 1.8	1 г. 2г. 30 хв. 1 г. 30 хв.	по азимуту, круто вгору по азимуту, траверс Хриколь переважно стежка	сильний туман, сніг — // — — // —
06.02	6	мпн - пер. Біюк-Капу Біюк-Капу - Чігінітра Чігінітра - Кенгечь-Оба Кенгечь-Оба - біля 2-го спуску 2-й спуск - г. Біла Біла - ліс	0.6 0.8 4.4 3.1 1.3 2.5	20 хв. 30 хв. 1 г. 10 хв. 1 г. 40 хв. 1 г. 1г. 20 хв.	дорога на Карабі дорога повз край яйли — // — по градієнту дорога	висока хмарність — // — — // — туман — // — — // —
07.02	7	мпн - Су-Ат Су-Ат - Тирке-Яйла початок Тирке-Яйли - лісопосадки	5.8 3 0.8	2 г. 50 хв. 2 г. 30 хв.	дорога без стежки, по хр. Таш-Хабак по азимуту	ясно, відлига туман сильний туман, сніг
08.02	8	мпн - перемичка Тирке-Демерджи перемичка - перемичка на Джурлу перемичка - т/с Джурла	3.8 5.5 0.7	50 хв. 5 г. 30 хв. 1 г.	повз край яйли по азимуту на південь стежка вниз по ущелині	висока хмарність сильний туман, сніг — // —
09.02	9	т/с Джурла - перемичка перемичка - лавандові поля поля - галявина МАН МАН - хр. Ельх-Кая Ельх-Кая - пер.Ангарський	0.7 2 5 1.6 2	1 г. 1 г. 15 хв. 1 г. 50 хв. 40 хв. 30 хв.	стежка дорога стежка вгору просіка, стежка грунтова дорога	сильний туман, сніг — // — туман, дощ — // — туман
		Усього 87.5*1.2=	105			

6. Опис маршруту по днях

День 1 – 01 лютого 2003

Потяг Київ–Севастополь N28 прибув до Сімферополя із значним запізненням — замість 10:56, о 12:35, через затримку, викликану снігопадами в центральній Україні. Тому довелося починати маршрут за запасним варіантом з села Синьокаменка замість села Багатого, який дозволяв стати на ночівлю ще засвітло. Крім цього, до маршруту додавався цікавий елемент — скеля Кок-Таш.

Автобус Сімферополь–Феодосія вирушає із залізничного вокзалу о 13:30. Квитки взяли до с. Землянічного (6.40 грн., пільги студентам не надаються — маршрутка «Мерседес», розклад руху дивися на <http://www.bus.com.ua>).

Касир відмовилася видавати квиток на багаж, мотивуючи це тим, що вона не знає, чи ввійдуть наші рюкзаки в маршрутку. Перед тим як брати квиток, варто поторгуватися з таксистами — ціна до Синьокаменки падає від 150 до 70 грн. за мікроавтобус, що не дуже відрізняється від цін на державний транспорт. Водій маршрутки впав у депресію, побачивши наші рюкзаки, і забув взяти гроші за багаж, про що ми теж «забули» нагадати.

Ані в Сімферополі, ані по дорозі до Синьокаменки снігу не було. Внизу видимість добра, але, починаючи з висоти близько 600 метрів — гори в суцільному тумані.

Водія попросили зупинитися на повороті на Синьокаменку, куди ми доїхали за 1 годину 10 хвилин. Від дорожнього знаку «Синекаменка — 3 км» пішли на південь по ґрунтовці, повз огорожу, за якою знаходилось щось схоже на тракторно-комбайновий цвинтар.

За один перехід, нікуди не звертаючи з основної дороги, дісталися птахоферми (15:45) на південній околиці села. Поки прямували до села, було помітно, як із вечірнім похолоданням іній на деревах поступово опускається нижче по схилах окремих пагорбів.

Після зупинки і розпитування апатичних аборигенів пішли вздовж лівого (східного) краю паркану до його кінця. Відразу за ним, в 10-ти метрах праворуч — джерело у вигляді непомітної ями із залишками бетонної труби, де ми набрали води.

Від краю ферми дорога йде вгору, повз ставок. Почавши йти по ній о 16:00, ми за один перехід (до 17:00) вийшли на перемичку між хр. Кара-Агач і схилом ск. Кок-Таш. Повсюди ліс і туман, — і лише інколи проглядалася вершина Кок-Таш, яка знизу нагадує на кам'яну латку на фоні лісу.

У лісі снігу не було, ґрунт на дорозі був підмерзлий. Після 17:30 стало морозно, температура опустилася до -2С. Ніч була ясною, із зоряним небом та мобілкою, що не працювала.

День 2 – 02 лютого 2003

Хотіли прокинутися о 5-й ранку, але проспали і встали о 6:30. Поки готували сніданок, видобуваючи воду із замерзлого за ніч струмка, і збиралися, пішов рідкий сніг, відсутність якого ще вчора згадували незлим тихим словом.

Вийшли о 9:15. Ішли дорогою на схід, траверсуючи південний схил ск. Кок-Таш. На галявині, після якої дорога починає спускатися, переваливши через ледь помітний гребінь, повернули на південь. Видершися напролом через ліс на кам'янистий гребінь напрямку схід–захід (9:40), зупинилися.

Фото 6.1. На скелі Кок-Таш.

Після розвідки по гребеню на схід, впевнилися, що перебуваємо біля ск. Кок-Таш, і пішли радіально підкорювати цей перший елемент в поході. Перед самою вершиною (яка є здоровенним монолітом, що стирчить із лісу), з'являються великі валуни, і за останнім із них закінчується ліс і починається короткий підйом по монолітному каменю на вершину.

Сама вершина плоска, з обривами на захід, південь і північ. На вершині дув сильний вітер, на каменях з підвітряної сторони траплявся тонкий шар льоду (мабуть, витвір туману), а тому льодоруби не були зайвими (фото 6.1).

Повернулися до полишених рюкзаків (10:40). Відразу знайшовши ґрунтову дорогу, з якої звернули для підйому на гребінь Кок-Таша, пішли нею на південь. Дорога проходить повз порослу густим лісом вершину Бурма, яка нічим не примітна — її навіть з дороги не видно. Розчарувавшись у Бурмі, пішли далі дорогою, де було повно калюж, з кригою, яка підступно провалювалася, що змусило на собі виміряти температуру калюжної води — була вона холодною...

Близько 13-ї години змінився характер лісу — поміж буків з'явилися сосни, а дорога різко повернула праворуч. Ліворуч на схід відходить стежка до Лівазь-Каї.

Після обіду (13:20) вийшли на голу вершину зі скелястими виходами, відмічену іржавим циліндричним об'єктом із слідами червоної фарби (фото 6.2). Відкрився «чудовий» вид — метрів на 50, не більше. У лісі це не так помітно, а тут, на відкритій місцевості, замість видів на узбережжя та море — стіна з туману і вітру.

Повернулися стежкою до повороту дороги (14:20) і почали спуск на пер. Нижній Шелен. Через півгодини спустилися і на сам перевал. Із зниженням видимість покращилася, і під час спуску було видно і перевал, і навіть скелі Тирме-Кая на південному заході. Обминувши невеликий ставок на перевалі (фото 6.3), вийшли на галявину,

Фото 6.2. Гора Лівазь-Кая.

від якої дорога спускається на південний берег.

Від галявини стежкою, що починається в кущах на її західному краї, почали підніматися (15:00) на г. Караул-Тепе. Стежка виходить з кущів і зливається зі старою дорогою, що спочатку йде на декілька метрів нижче гребеня на північній його стороні.

Розпізнавалися сліди нещодавньої бурі — з-під снігу стирчали свіжі обламані гілки сосен. Сильний північний вітер, якому не перешкоджає тонка стіна лісу на схилі, створив наноси щільного снігу глибиною до 60 см (фото 6.4).

Ми рухалися по дорозі, сподіваючися вийти на позначену на 500-метровці хату лісника, розташовану біля джерела. Проте, як виявилось, доріг там цілком достатньо і ідуть вони паралельно одна одній, траверсуючи південний схил Караул-Тепе на різних висотах. Не локалізувавши хату до 16-ї години, заночували прямо на дорозі біля джерела із габаритами 1x1.5 м і покинутого грейдера.

Через свіжий сніг і насуваючу темряву збирати хмиз не хотілося, тому вечерю готували на газу. Несподіванку нам влаштувала одна з газових горілок, яка не хотіла пропускати газ, хоча три тижні тому на Кавказі працювала. Через це приготування

Фото 6.4. Снігові наноси в районі пер. Нижній Шелен та г. Північна Караул-Тепе.

Фото 6.3. Перевал Нижній Шелен.

Їжі на сімох чоловік розтягувалося на дві години.

День 3 – 03 лютого 2003

Вранці туман погустішав — видимість була 60 метрів. Вночі пройшов сильний снігопад і снігу було в два рази більше ніж ввечері.

Прокинувшись о 5-й ранку, вийти змогли лише о 9:10. Рухаючися дорогою на південний захід, о 10:00 вийшли до пам'ятника партизанам «у районі г. Берлюк і г. Караул-Тепе» (так було написано на табличці) у вигляді великої купи каміння і напису, який пропонував її перманентно збільшувати, «в пам'ять о партизанах» (фото 6.5).

Минувши в густому тумані широку галявину (пер. Верхній Шелен), вийшли до на дорогу (10:30), яка веде вниз, і де був вказівник «На Морское». Оскільки ніяких розв'язок ми не бачили, від таблички рухалися далі за азимутом, виходячи на порослий лісом і кущами північно-східних хвіст масиву Емула-Кая–Аю-Кая. На гребні були значні наноси снігу, інколи по пояс. Тому, хто іде першим, рухатися без лижних палок дуже важко.

Цікаво, що за повної відсутності натяків на стежку та важкопрохідні хаші, інколи зустрічаються маркери у вигляді синіх кульків, пов'язаних на гілки дерев. Хто б їх не в'їшав, мисливці чи лісники, але вони нам дуже допомагали (особливо пізніше, на Демерджи).

Після 12:00 вкритий колючою рослинністю гребінь почав трансформуватися в скелястий, з обривами на південь — то був початок хр. Аю-Кая. Так само, без стежки пройшли локальну висоту Південна Караул-Тепе (Емула-Кая?) (12:30) (фото 6.6(a)).

Фото 6.5. Пам'ятник в районі г. Берлюк.

(а) Початок хребта Аю-Кая. Підйом на гору Емула-Кая.

(б) Кам'яні ворота на початку гребеня Аю-Кай.

Фото 6.6. Початок хребта Аю-Кая.

З'явилася стежка, підійшовши звідкілясь справа. По ній через годину вийшли до скель Аю-Кая (фото 6.7).

Оскільки стежка проходить близько від краю, слід бути обережним — спостерігаються сильні пориви північного вітру. У жолобі стежки під час відлиг накопичуються вода і мокрий сніг, які пізніше, замерзнувши, перетворюють стежку на каток. Спокійніше йти поруч із стежкою, не ступаючи на неї.

Через півгодини (14:00) стежка привела нас до підніжжя г. Сорі, на яку ми вирушили пообідавши. На підйом пішло 15 хвилин. На вершині встановлено кілька пам'ятників партизанам (фото 6.8), які використовували цю висоту як спостережний пункт. Скоріше за все, не в таку погоду...

20 хвилин спуску хребтом і ми вийшли (14:20) на ґрунтову дорогу, яка через 35 хвилин виводить на пер. Горуча. Від перевалу на південь починається стежка, що траверсує західний схил ур. Панагія до ск. Побачення.

Фото 6.7. Одна із скель Аю-Каї.

Фото 6.8. Група на гора Сорі.

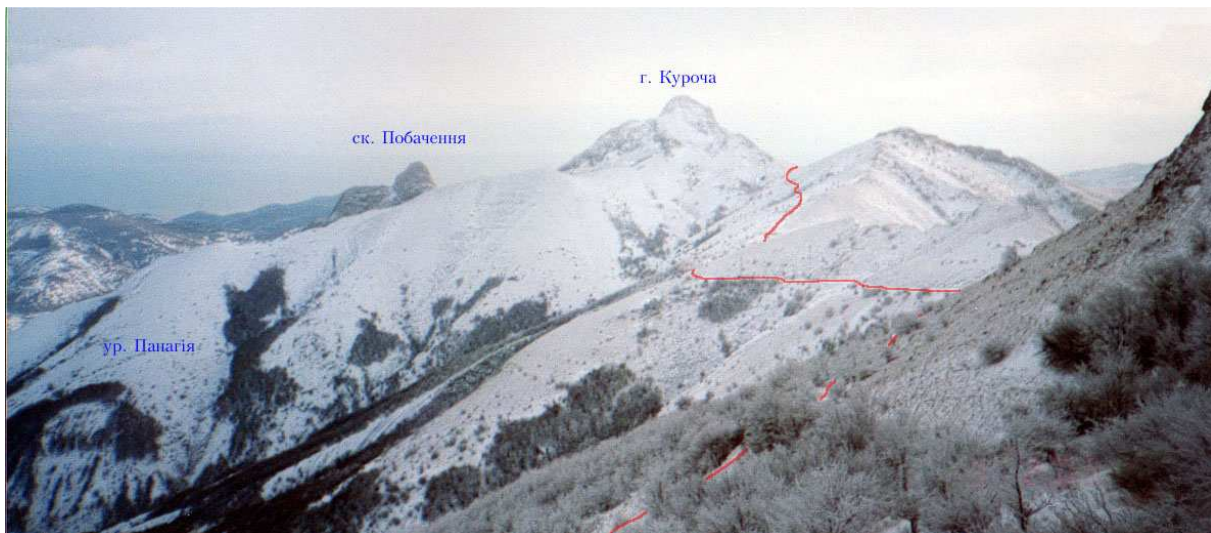

Фото 6.9. Маршрут схилами ур. Панагія до ск. Побачення.

Рухаючись на південь і знижуючись, ми опустилися нижче рівня хмар і перед нами відкрився чудовий вид на ск. Побачення, с. Зеленогір'я (15:15). Тут ми вперше за подорож побачили і море (фото 6.9)!

Закінчуючись перед ск. Побачення, стежка проходить по голому схилу. Тут слід обов'язково рухатися з льодорубами на самостраховці, тому що постійно дме сильний вітер і немає дерев і кущів, що могли б допомогти затриматися в випадку зриву. Саме на цій стежці одну нашу учасницю збило з ніг сильним поривом.

Від сідла між ск. Побачення і сусідніми скельними виходами починається стара дорога, якою користувалися за часів програми озеленення схилів посадками сосен на терасах. Дорога веде в Карасубогазську балку.

Щоб зекономити час, краще не йти не дорогою, оминаючи по колу соснові тераси, а з початку дороги траверсувати схил у західному напрямку, поступово знижуючись. Саму дорогу минути неможливо, оскільки вона йде нижче, по краю терас.

Зрізавши терасами на стару дорогу, спустилися по ній до місця, де вона виходить на асфальтний шлях (17:15). Тут є зручне місце для встановлення 2–3 наметів. Якщо пройти 5 метрів ярмом до асфальтної дороги, а потім пройти нею 70 метрів вниз, то за завішаними мотузками і кульками деревами знаходяться сходинки до дж. Котла, звідки ми брали воду.

Швидко повечеряли, приготувавши їжу на вогнищі і дивилися на зоряне небо.

День 4 – 04 лютого 2003

Вийшли в тумані (8:00) і почали спускатися асфальтною дорогою до переправи в місці, де дорога підходить впритул до р. Уксут (8:20).

Майже годину мостили дно річки великим камінням, яке знаходили на березі, і по них переправилися на протилежний берег, до виноградників (9:15).

Повз виноградники пішли нагору, на північ, схожу на короткий циліндр, що лежить. Безпосередньо за халупою починається стежка у колючих кущах шипшини, яка після 20 хвилин ходи вздовж великого струмка, виводить вгору на дорогу на пер. Алакат-Богаз.

Монотонний підйом, який спочатку урізноманітнювався видом долини внизу (фо-

Фото 6.10. Вид на долину під час підйому на перевал Алакат-Богаз.

то 6.10), скоро ввійшов у туман-хмару, яка не покидала нас наступні дві доби. Дорога йде правим схилом долини, і тільки перед самим перевалом за метрів 150 переходить на лівий борт. На сам перевал Алакат-Богаз ми потрапили о 10:25. Пішов сніг.

Від перевалу, на захід, починається стежка в обхід хр. Катран-Яккан-Тепе, яку ми, однак, не знайшли. Довелося траверсувати схил хребта спочатку на захід, потім на південь, поки не вийшли на галявину з характерною високою травою, не засипаною снігом. Ця галявина передувє виходу на пер. Калістон-Богаз, до якого ми дісталися через 20 хвилин, рухаючись стежкою від галявини. На перевалі існує кам'яний тур з табличкою, на якій після довгого очищення від криги прочитали: «в пам'ять об інструкторе Махлаеве» (фото 6.11).

Від перевалу ішли широкою і добре помітною стежкою на південний захід, повз обкладене камінням джерело, що перетинає стежку. Відразу за джерелом, стежка

Фото 6.11. На перевалі Калістон-Богаз.

виходить на відомий оглядовий майданчик. Вкотре пожалкувавши, що туман не дає побачити краєвиди, пішли далі.

Проте стежку, яка привела на майданчик, знайти не вдалося. Тому пішли, траверсуючи схил г. Хриколь і намагаючись не втрачати висоти. Через півгодини схил покрутшав і рухатися по ньому стало складно через змерзлий ґрунт під снігом, що вимагало одягання кішок.

Вирішили повернутися на оглядовий майданчик і стати на ночівлю (16:10). На цій стоянці стикнулися з неможливістю розпалити вогнище: через постійний туман, вітер і мороз навіть сухі гілки намокають і замерзають ізсередини — якщо розламати таку гілку, то в місці зламу вона блищить. Тому дві години намагань розпалити вогнище привели лише до того, що дрова лише відтанули і стали мокрими. Не допомогли і спеціальні туристичні сірники — один сірник горить 7 хвилин.

День 5 – 05 лютого 2003

Прокинулись о 6 ранку і були розчаровані, побачивши, що погода не змінилася: туман, видимість 30 м. На п'ятий день туману, коли часто навіть нечітко видно того, хто ішов у колонні останнім, навколишній світ звузився і легко було засумніватися, що взагалі знаходишся в Криму, який начебто густо населений.

Від галявини піднімається кам'янистий хребетик, з південної сторони якого відходить маркована синім стежка. Через 15 хвилин стежка успішно зникла в снігу, як і всі її попередниці. Маркери теж розчинилися в стовбурах дерев. Далі без стежки, петляючи поміж дерев, повз кам'яний кряж, щоб не прогавити перевал.

Невдовзі побачили дірку, і прийнявши за робочу гіпотезу, що це й є потрібний нам перевал Кучук-Капу, подерлися в неї. Проте, розвідавши її радіально, нарвалися на коротке, майже категорійне лазання по обледенілих і засніжених скелях. Вилізши в

Фото 6.12. На перевалі Кучук-Капу.

дірку, побачили, що спуску на ту сторону немає. Зате повертаючись, побачили маркер і через 50 метрів ліворуч знайшли потрібний перевал.

Сам перевал Кучук-Капу (13:50) виявився одним із найсуворіших елементів походу. На перевалі дув сильний вітер, ішов сніг, видимість була дуже поганою як і весь день (фото 6.12).

Від майданчика продовжили (9:55) вчорашній траверс. Пройшовши ще хвилин на 15 далі, ніж попереднього дня, вийшли до крутих обледенілих скель, лазити якими в таких умовах не хотілося. Тому, повернувшись вкотре до оглядового майданчика (11:00), почали підйом «в лоб» на г. Хриколь для того, щоб обігнути скелі зверху. Вийшовши до передвершинних залисин у лісі, почали знижуватися, одночасно траверсуючи схил. Близько 12 години, побачили антропогенні сліди — залишки ящика, який засвідчив, що в цих полярних лісах крім зайців і нас водяться (або колись водилися) ще й люди. Пізніше вийшли на стежку, яка спускається з гори, а ще

Фото 6.13. Спуск із перевалу Кучук-Капу.

через годину спустилися на галявину-перемичку, що з'єднує г. Хриколь та хребет, в якому знаходяться перевали Біюк-Капу та Кучук-Капу.

Після виходу з-за хребта, який захищав, до виходу на перевал, від поривів вітру і снігу, а також під час спуску в долину по лисому схилу із виступами каміння, обов'язковою є самостраховка льодорубом (фото 6.13).

Від перевалу — спуск стежиною на дно ущелини, і далі — довгий підйом по лівому борту на південний захід. У глибокому снігу стежка вгадувалася тільки за своєрідними маркерами — написами типу «Здесь был Вася» на букових стовбурах.

О 15:30 стежка влилася в дорогу і повернула на південь. Через чверть години вийшли на пер. Біюк-Капу. Із цього місця ми могли вибрати один із трьох варіанти продовження маршруту в таких погодних умовах: перший — спуск стежкою на південь, траверсуючи на т/с Чігінитра, другий — вихід на Карабі і спуск в Чігінитру, третій — ночівля на перевалі. Варіант продовження руху за маршрутом (на Карабі) цього ж дня, в умовах видимості не більше 15 метрів, навіть не розглядався.

Вирішили не спускатися в тумані, а повернули назад до стоянки, яку помітили за 15 хвилин до того. Воду брали в проталинах у руслі струмка. Оскільки погода за добу і стан дров не змінилися, то вогнище навіть не намагалися розвести — готували на газу.

Близько 10 вечора пішов, як ми гадали, сильний дощ. Але вранці виявилось, що це почав інтенсивно таяти іній на деревах, під якими ми стали. Так за одну ніч з дерев стаяв увесь льодово-сніжний каркас.

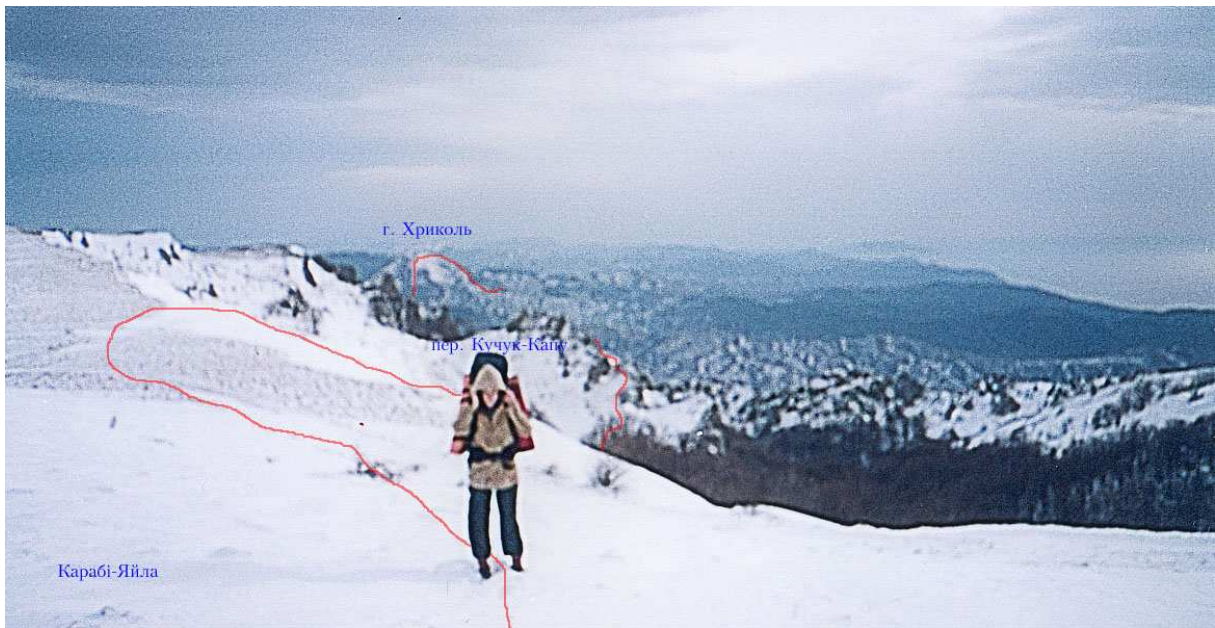

Фото 6.14. Іменниниця на Карабі-Яйлі. Вид на г. Хриколь і перевал Кучук-Капу.

День 6 – 06 лютого 2003

Того дня був день народження Тані, тому ранок почався з делікатного таскання за вуха.

Вихід в 9.00. Нарешті чудова погода! О 10:00 вийшли на Карабі, повторно пройшовши пер. Біюк-Капу. Хмарність висока, але суцільна і динамічна. Видимість — від мису Меганом до Бабуган-Яйли (фото 6.14). Снігу на Карабі виявилось значно менше ніж в лісі, мабуть, через сильні вітри і раптову відлигу.

Через півгодини пройшли повз ущ. Чігінітра і почали рухатися дорогою по краю

Фото 6.15. Карабі-Яйла. Вид на г. Біла, г. Кара-Тау і г. Кенгечь-Оба.

яйли. Об 11:20 обминули локальну висоту Кенгечь-Оба (1119 м) (фото 6.15). Близько 12-ї години почало з'являтися шмаття туману, що низько гасало яйлою, піднімаючись з так званого «проходу 2-й спуск». На обід (13:00) стали в місці, де, на нашу думку, мав бути цей спуск, хоча стежки не знайшли.

Із цього місця (13:20) вийшли в радіальне сходження на г. Біла. Рухалися повз південно-східний обрив до вертикальної смуги дерев. Після підйому до границі лісу найшла велика, розміром з яйлу, хмара, яка вже не зникла. На цьому місці зв'язалися і продовжили підйом за градієнтом.

О 14:00 градієнт вивів нас до триангуляційного знаку на вершині (фото 6.16).

Повернувшись до залишених рюкзаків (15:00) зрозуміли, що в такому тумані спуск по 2-му спуску практично неможливий, бо не було стежки і нульова видимість.

Вирішили того ж дня стільки пройти скільки встигнемо в обхід масиву Тай-Коба–Кара-Тау до дж. Су-Ат. Ще півтори години рухалися дорогою (напрямок північ/захід) і стали в лісі о 16:30.

Спроба розпалити вогнище знову провалилася.

День 7 – 07 лютого 2003

Прокинулися о 6:00. Ясна погода. Вихід о 8:30. Продовжили рух в обхід лісу, минаючи карстові провали. О 9:10 вийшли до кам'яних розвалин, позначених на карті. Далі рухалися добре помітною дорогою, яка близько 11 години увійшла в ліс і почала спускатися.

В лісі лежав сніг глибиною до 40 см. Дорога спочатку йде на південь і південний схід, а потім від розвилки зі вказівником «На Карабі-Яйлу», що вказує в бік, звідки ми прийшли, повертає праворуч (на південний захід) — на дж. Су-Ат.

Фото 6.16. На вершині г. Біла.

Фото 6.17. Стоянка Су-Ат. Пам'ятник партизанам.

Хвилини через 10 вийшли до пам'ятника партизанам (фото 6.17). Поки відпочивали, туман, який з'являвся ще на яйлі, спустився і на цю висоту.

Від пам'ятника пішли просто лісом, без стежки, по добре помітному гребеню хребта Таш-Хабах на південний захід. Приблизно з середини підйому з'являються виходи дедалі більших скель, які ми обходили низом. Після виходу на широку галявину зі стоянками, де хребет впоперек перетинає дорога з Тирке до Генеральського, повернули на неї і за півгодини вийшли на Тирке-Яйлу (14:15).

На відміну від Карабі снігу тут було набагато більше і ґрунтовка, якою ми вийшли на яйлу, зникла під снігом, тільки-но ми відійшли від краю лісу метрів на 50. За умов відсутності орієнтиру у вигляді дороги і видимості, яка знизилася до 25–30 м, шукати вихід на перемичку між Демерджи і Тирке не було сенсу. Ще півгодини майже навпомацки вийшли до найближчих лісопосадок і стали на ніч (15:00).

Погода погіршувалася — пішов сніг, а туман став ще густішим, — виявилося, він буває таким, що вдень, вийшовши із свого намету, не бачиш людину, яка стоїть біля поставленого впритул сусіднього намету.

Наступного дня ми мали вибирати з двох варіантів: при нормальній видимості — йти далі яйлою, при поганій — спускатися до Генеральського через вищезгадану галявину і спробувати обійти яйлу низом, щоб вийти через вдсп. Джурла на перемичку.

День 8 – 08 лютого 2003

Сподіваючися, що з ранку погода буде кращою, встали о 4:10. Із 7 ранку видимість нормалізувалася, хмарність була висока (принаймі вище яйли). Вийшли о 7:30.

Від місця стоянки рухалися без стежки південним краєм Тирке (фото 6.18). Через 50 хвилин (8:20) вийшли на перемичку між Тирке-Яйлою та Демерджи-Яйлою, звід-

Фото 6.18. Вид з Тирке-Яйли на ур. Хапхал і Демерджи-Яйлу.

ки видно одночасно і Чатир-Даг (через ущ. Курлюк-Су) і Генеральське (через ущ. Хапхал). Від перемички пішли строго на південь дорогою.

Після 10 години туман став густим, як попереднього дня. Навкруги — постядерний пейзаж, межа між небом і землею не проглядалася. Поодинокі маленькі покручені, сухі, майже мертві дерева на загальнобілому тлі, ще й сніг валить. Тотальне пустоще...

Йти було складно — майже винятково за компасом, без орієнтирів (інколи хіба що трава проглядалася під ногами), дорога постійно зникала і вимагала тривалих своїх пошуків.

Альтернативою було повертатися і, через ущ. Курлюк-Су, вийти до Чатир-Дагу. Але вона відпала, оскільки вже встигли на півтори години віддалитися від повороту на Курлюк-Су. Рух же на південь відносно безпечний — Демерджи в цьому напрямку розширюється і знижується.

З 11:45 цілу годину простояли на місці, оскільки вийшли прямо на смугу карстових провалів. У цьому місці дорога різко повертає на захід, і через це ми її загубили і довго шукали. Потім виявилось, що перед тим як повернути на захід, вона якийсь час іде на північний захід і на північ. Ми перевірили це в останню чергу — важко примусити себе пройтися в тумані з півкілометра в напрямку, протилежному тому, в якому йшов до цього півдня...

Після цього хитрого повороту дорога йде повз лісопосадку і, спускаючись, виводить в ліс. Пару разів бачили, як і раніше, такі ж сині кульки — маркери.

Фото 6.19. Група на перемичці між Південною та Північною Демерджи.

О 13:50 дісталися перемички, звідки можна спуститися на т/с Джурла або на Ангарський перевал. Оскільки на той час сніг перейшов у дощ, далі ми не пішли, а, сфотографувавшись (фото 6.19), спустилися на т/с Джурла (15:00).

Всю ніч ішов мокрий сніг.

День 9 – 09 лютого 2003

У цей день планували пройти вранці г. Південну Демерджи і потім спуститися в Долину Привидів, далі йти до Ангарського перевалу. На Чатир-Даг вже не встигали, бо дістатися туди можна було за два дні, а за наявних погодних умов — за три дні, а ми повинні були повернутися до Києва 10 числа.

Прокинулися о 4 ранку і відразу були розчаровані — замість очікуваної ясної погоди, як бувало зранку останні дні, — знову туман і снігопад. За ніч сніг на наметах замерз і перетворився на сантиметровий шар криги.

Піднялися на перемичку (7:00), де до снігу та туману додався поривчастий вітер. Шар вчорашнього мокрого снігу перетворився на кригу, яка покрила ще вчора вільні від снігу ділянки.

Пішли в радіальну розвідку на г. Південна Демерджи (фото 6.20(a)). Там зрозуміли, що шукати скелі Катерини, а тим більше спускатися в Долину Привидів стежкою південного схилу, небезпечно через нерегулярний характер південної крайки яйли, обледенілість скель та із видимістю не більше 25 метрів. Тому повернулися назад, до перемички, і почали спуск до Ангарського перевалу (8:00).

(a) На г. Південна Демерджи.

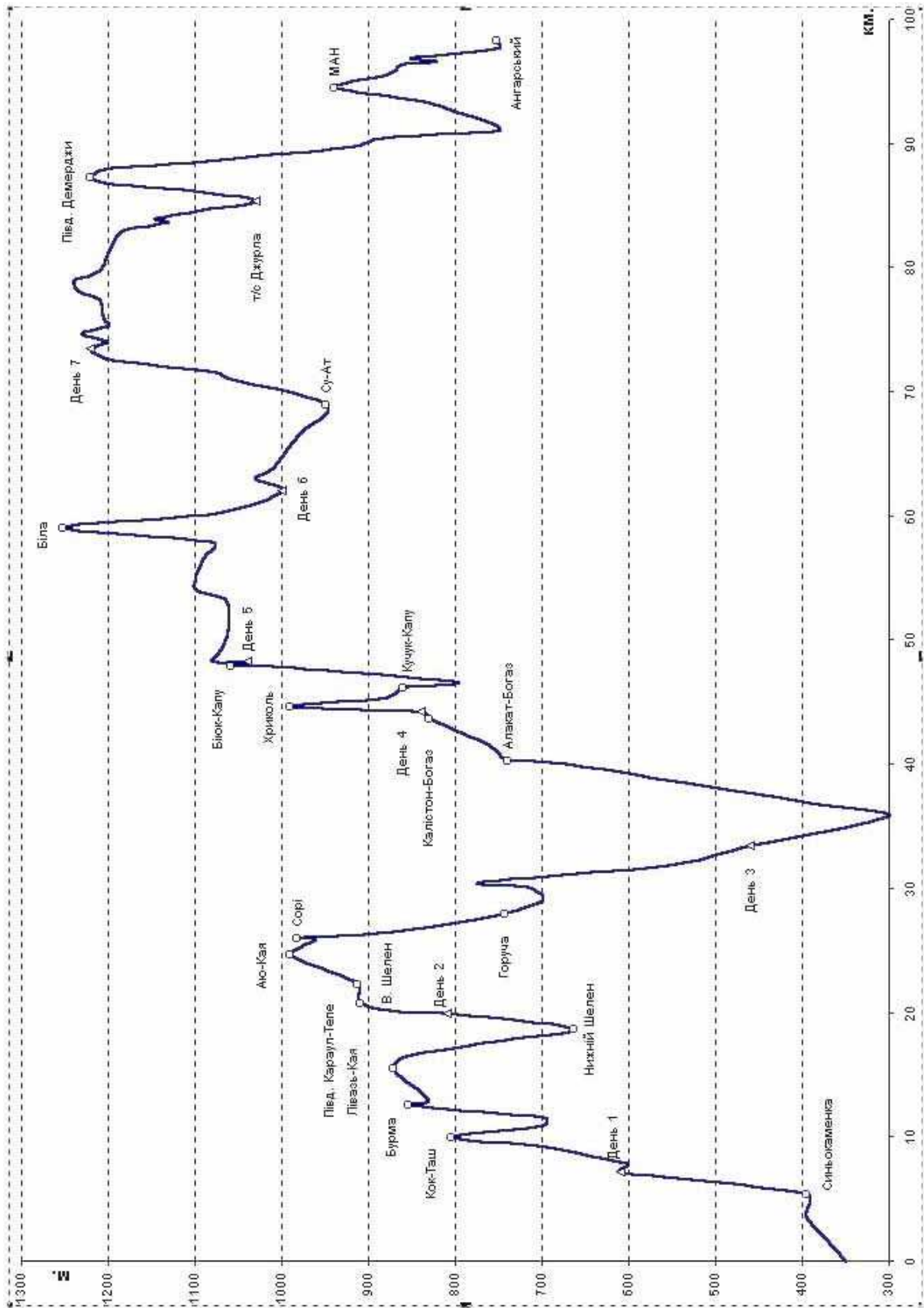
(b) Ангарський перевал.

Фото 6.20. Останній день подорожі.

Біля перших лавандових плантацій повернули на стежку, яка обминає їх зверху і потім веде вгору, на хр. Ельх-Кая. Траверсуючи хребет, вийшли на поляну МАН (10:30), а від неї ішли дорогою, що обходить сливові посадки і зливається з просікою. Далі по ній довго і нудно спускалися до перевалу (12:15).

Погода не покращувалася. Нижче сніг перейшов у дощ, проте туман не розсіявся (фото 6.20(b)).

7. Висотний профіль маршруту

8. Висновки

Поход, що був пройдений, не дивлячись на нетрадиційний район проведення, має всі риси гірського походу в високогір'ї. Різноманітність перешкод, форм рельєфу та перепади висоти (див. розділ 7) відповідають необхідній технічній насиченості гірського маршруту першої категорії складності. Окрім, звичайно, льодовикових форм рельєфу, які відсутні в малих горах на цій широті, рельєф маршруту включає круті снігові та льодово-снігові схили, що вже вимагають використання страхівки, ділянки з виходами скал та класифіковані перешкоди.

До технічної складності додаються необхідність практична відсутність природнього палива та фактично повна автономність групи, яка знаходить на маршруті. Є також ряд специфічних факторів, які ускладнюють проходження маршруту і не є характерними для літніх походів, наприклад, на Кавказі — це складне орієнтування (іноді вкрай складне), глибокий сніг, що не встигає злежуватися, постійний холод та практично безперервні опади у вигляді снігу і дощу, або їх комбінації.

Запропонований еталонний маршрут має деякі недоліки, що і було враховано при складанні запасного варіанту маршруту — були зменшені ділянки руху по асфальту, при збереженні загального кілометражу та було змінено нитку маршруту так, щоб позбавитися гаків для заходу на туристичні стоянки.

Наявність в маршруті двох вершин 1Б і однієї вершини 1А, які, формально кажучи, розташовані в різних географічних частинах Криму, неминуче подовжує нитку маршруту, перевищуючи необхідні для гірського походу першої категорії 100 км. Разом з цим, деякі протяжні ділянки в середині маршруту на практиці виявляються набагато технічно насиченішими і складнішими, особливо за умов кримської зимової погоди.

Наприклад, траверс з перевалу Калістон-Богаз, через гребінь г. Хриколь, перевал Кучук-Капу, до перевалу Біюк-Капу не простіше за класифіковану г. Біла (1Б). Іншим прикладом є, звичайно, яйли — їх проходження взимку разом з деякими варіантами спуску чи підйому (2-м спуском з Карабі, південним схилом з Демерджи в Долину Привидів) набагато складніше аніж сходження на одну класифіковану кримську вершину.

Ці перешкоди у комбінації з трьома класифікованими вершинами, рознесеними на майже 100 км, на нашу думку, з великим запасом відповідають необхідному мінімуму складності для гірської подорожі першої категорії складності.

9. Спорядження

Групове

1. Металевий термос – 2 шт.
2. Мотузка, 10мм – 1 шт. - 50м, 1 шт. - 25м
3. Навет – 2 шт.
4. Тенти під намети. – 2шт.
5. Газові балони – 6 шт.
6. Газова плитка – 2 шт.
7. Фотоапарат – 2 шт.
8. Котли – 2 шт. + 2 маленьких, по 1.5 л.
9. Ремнабір – 1 набір
10. Аптечка

Спеціальне особисте

1. Льодоруб – 1 шт.
2. Прусик – 2 шт.
3. Карабіни – 2 шт.
4. «Вісімка» – 1 шт.
5. Система – 1 шт.
6. Кошки – 1 пара
7. Сонцезахисні окуляри – 1 шт.
8. Фантомаска – 1 шт.
9. Накидка від дощу – 1 шт.

10. Продуктова розкладка

Продукт	Вага, кг.
гречка	1
манка	0.5
овсянка	0.72
сечка	2
вермішель	0.72
рис	1.44
тушонка	3.25
соя	0.75
риба	2
сир	0.6
ковбаса	0.9
сало	0.72
розчинні супи	0.21
сухе молоко	0.4
сгущенка	1.6
сухарі	3
хлеб	3
сіть	0.7
цукор	2.4
чай	0.6
цукерки	1.4
шоколад	0.6
вафлі	3
печиво	2.1
сир плавлений	0.6
сухі овочі	0.84
часник	0.084
цибуля	0.21
спеції	0.18
лимон	1.2
родзинки	1
курага	1.8
горіхи	0.6
варення	3
халва	0.36
Всього кг.	43.5
Грам на людину в день	730